
Agendapunt:	10
Onderwerp:	Jaarrekening openbaar onderwijs
Commissie:	7-12-2009, nr. 10
Raadsvoorstel:	3-11-009, nr. 181
Portefeuillehouder :	dhr. T. de Vries
Beleidssterrein:	onderwijs en educatie
Programma:	onderwijs
Ter inzage (o.m.) :	<ul style="list-style-type: none"> - Verordening openbare rechtspersoon Openbaar onderwijs Zwolle en Regio - Jaarrekening 2008 (inclusief accountantsverklaring) - Jaarrekening 2008 primair onderwijs consolidatie - Jaarverslag 2008 (ter kennisname)
Informant:	E. Assem E. e.vanassem@dalfsen.nl T. (0529) 48 83 27

Voorstel:

De jaarrekening 2008 van de Openbare Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio goed te keuren.

Inleiding:

Dit voorstel is gebaseerd op de "Verordening Openbare rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio".

Per 1 januari 2005 is het openbaar onderwijs in Dalfsen verzelfstandigd. Ondanks de verzelfstandiging behoudt de gemeenten wettelijk de verantwoordelijkheid voor het aanbieden van openbaar onderwijs binnen de eigen gemeente. Daarom is de "Verordening Openbare Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio" in werking getreden en is aangesloten bij de Openbare Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (O.R.O.O.Z.R.) ten behoeve van de oprichting, de instandhouding en het behartigen van de belangen van, inclusief het geven van onderwijs aan, de onder het gezag en de verantwoordelijkheid van de rechtspersoon vallende openbare scholen. Op grond van de verordening moet de jaarrekening ter goedkeuring aan uw raad worden voorgelegd.

Beleidskader en rol gemeente:

Ondanks de verzelfstandiging blijft de gemeente Dalfsen wettelijk de verantwoordelijkheid houden voor het aanbieden van openbaar onderwijs in haar gemeente. Daarom zijn in de verordening toezichthoudende bepalingen opgenomen. Twee van deze bepalingen regelen de verplicht voorgeschreven jaarlijkse goedkeuring door de gemeenteraad van zowel de begroting (artikel 16) als de jaarrekening (artikel 17) van de openbare rechtspersoon. Met de brief van 29 juni 2009, onder kenmerk OOZ/13.3/09229 biedt de Openbare Rechtspersoon O.O.Z.R. het gemeentebestuur van Dalfsen de jaarrekening 2008 ter goedkeuring aan. De jaarrekening voldoet qua vorm en inhoud aan de vereisten en kan daarom worden goedgekeurd.

De Verordening Openbare Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio, vastgesteld bij raadsbesluit van 29 november 2004, is in werking getreden op 1 januari 2005. De gemeenteraden van Zwolle, Hattem en Ommen moeten voor de jaarrekening 2008 ook hun goedkeuring verlenen. In de verordening is opgenomen dat de openbare rechtspersoon een Platform gemeentelijk toezicht kent, bestaande uit de portefeuillehouders van Zwolle, Hattem, Ommen en Dalfsen. Dit platform coördineert de wettelijke taken en bevoegdheden die aan de gemeenteraden blijven voorbehouden. In elk van deze

gemeenten wordt hetzelfde voorstel aan de raad voorgelegd, met dien verstande dat bepaalde onderdelen die niet relevant zijn voor een individuele gemeente soms kunnen zijn weggelaten door die gemeente.

Inhoudelijke beoordeling van de jaarrekening

De inhoud en de opbouw van de jaarrekening voldoen aan de eisen

De voorliggende jaarrekening is een geconsolideerde jaarrekening, bestaande uit een vijftal deelrekeningen van respectievelijk het Bureau Management Ondersteuning/Stafbureau, de sector Primair Onderwijs, het Speciaal Onderwijs "De Twijn", de sector Voortgezet Onderwijs en de locatie voor praktijkonderwijs van het Diezer College. De opbouw is dusdanig gekozen dat elk onderdeel afzonderlijk ook beschikt over een balans en een exploitatierekening met de hierbij behorende toelichtingen. In het bestuursverslag op de pagina's op pagina's 7 t/m 20 worden onder andere de hoofdlijnen van het gevoerde beleid en de financiële situatie op de balansdatum 31 december 2008, met de ratio voor liquiditeit en solvabiliteit vermeld. Tevens wordt hierin de gang van zaken gedurende het verslagjaar 2008 aangehaald, evenals in grote lijnen de toekomstige ontwikkelingen.

De huisvestings-, leerling- en personele gegevens en grafieken zijn te vinden op de pagina's 107 t/m 129. Op pagina 103 worden de gebeurtenissen na balansdatum beschreven. Hiermee voldoet de jaarrekening aan de gewenste en gebruikelijke opbouw.

De financiële positie van de Openbare Rechtspersoon voldoet aan de richtlijnen van het ministerie.

De op pagina 17 volgens de richtlijnen van het Ministerie van OC&W in de jaarrekening opgenomen financiële kengetallen (ratio's) zijn bedoeld om aan de hand van de balans snel informatie te krijgen over het financieel presteren van de instelling. Ze kunnen dienen als graadmeter voor de bepaling van de financiële positie van de instelling op de balansdatum en geven een indicatie over het financiële weerstandsvermogen en de continuïteit op korte (liquiditeit) en langere termijn (solvabiliteit). De ratio's geven een goed beeld over de liquiditeit en de solvabiliteit van de openbare rechtspersoon.

De exploitatierekening 2008

Voordelig exploitatieresultaat

Het boekjaar 2008 is in totaliteit afgesloten met een positief saldo van € 89.424,--, als volgt gespecificeerd:

<i>Specificatie</i>	<i>Rekening 2007</i>	<i>Begroting 2008</i>	<i>Rekening 2008</i>
Bestuur/Stafbureau	-3.917	10.880	167.547
Primair Onderwijs	470.617	-227.420	-621.616
Speciaal Onderwijs (De Twijn)	405.937	53.390	506.839
Voortgezet Onderwijs	908.148	83.220	36.654
Totaal	1.780.785	-79.930	89.424

Het voordelige verschil van € 169.354,-- tussen het voor 2008 begrote (-/- € 79.930,--) en het gerealiseerde exploitatieresultaat (+/+ €89.424) is, zo wordt vermeld op pag. 15 en 16, hoofdzakelijk toe te schrijven aan:

- de treasury-activiteiten (onder andere het verkrijgen van een zo optimaal mogelijk rendement op tijdelijk overtollige middelen) hebben tot hogere rentebaten geleid van per saldo €775.778 (begroot: €351.870);
- de sector bestuur – stafbureau heeft een positief resultaat geboekt van € 167.547,-- (begroot: €10.880,--) als gevolg van een incidentele teruggaaf van de belastingdienst door herziening van premies, en door verschuivingen binnen de staat van baten en lasten die zijn ontstaan door herinrichting van de organisatie;
- het tekort op de sector primair onderwijs bedraagt € 621.616 (begroot tekort: € 227.420). Het hogere tekort wordt vooral veroorzaakt door:
- extra afschrijvingskosten als gevolg van een aanpassing van de afschrijvingspercentages van de eerste waardering;
- de huisvestingslasten zijn hoger uitgevallen dan begroot doordat het gebruik van schoolwoningen in Stadhagen toch in rekening is gebracht en door hogere kosten voor klein onderhoud en schoonmaak

- De Twijn heeft 2008 afgesloten met een positief resultaat van € 506.839,-- (begroot: positief €53.390,--), met name veroorzaakt doordat diverse subsidies en bijdragen hoger zijn uitgekomen dan bij het opstellen van de begroting bekend was, een deel van de budgetten voor personele lasten (niet zijnde formatie) is niet ingezet, incidentele baten ten behoeve van de overige instellingslasten en een stijging van de rentebaten.

Het resultaat over 2008 is toegevoegd aan de reserves en daardoor aan het eigen vermogen.

De balans en de financiële positie per 31 december 2008

Daling eigen vermogen

Het eigen vermogen is ten opzichte van 2007 (na stelselwijziging) met een bedrag van € 680.939,-- gedaald. Dit is tot stand gekomen door enerzijds het positieve resultaat van 2008 ad. € 89.424,-- en anderzijds de negatieve balansmutaties voor in totaal € 770.363,--. Dit is met name het gevolg van een tweetal (nieuwe) aspecten waar in de begroting 2008 niet in voorzien was:

- een aanpassing boekwaarde of inhaalafschrijving (eerste waardering/herwaardering) van de activa zoals deze bij de invoering van de lumpsumvergoeding per 1 januari 2005 ten behoeve van de sector Primair Onderwijs en Onderwijscentrum De Twijn is opgesteld. Dit brengt een negatief effect met zich mee van in totaal € 770.363,-- (PO € 665.265,-- en De Twijn € 105.098,--).
- De (nieuwe) Richtlijn voor de Jaarverslaglegging (RJ 271) voor wat betreft de jubileumuitkering zoals deze m.i.v. 2008 ook voor het onderwijs geldt. Dit betekent in totaliteit voor alle sectoren gezamenlijk een belasting van het eigen vermogen met een bedrag van € 889.100,--.

Reserves op normaal niveau

Het eigen vermogen per 31 december 2008 bedraagt € 16,6 miljoen tegenover € 18,2 miljoen per 31 december 2007. In 2007 (brief van 23 januari 2007, kenmerk VO/F/2007/2051) heeft de minister van OCW overeenstemming bereikt met de Voortgezet Onderwijs Raad over het hanteren van het weerstandsvermogen als maat voor de reservepositie van het schoolbestuur. Het weerstandsvermogen is het vrije deel van het eigen vermogen dat kan worden aangewend om onvoorziene tegenslagen of risico's op te vangen. Het weerstandsvermogen is het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van alle baten in een jaar. Over de hoogte van de reserve refereren wij aan de brief van 23 januari 2007, kenmerk VO/F/2007/2051, van het ministerie van OC&W, gericht aan de schoolbesturen in het voortgezet onderwijs. Hierin wordt een vuistregel opgesteld ten aanzien van de beoordeling van de reservepositie in het voortgezet onderwijs. De toegestane omvang van financiële reserves wordt gebaseerd op het vermogen dat scholen nodig hebben om tegenvallers te kunnen opvangen (weerstandsvermogen). Gekozen is voor de volgende signaleringsgrenzen:

- weerstandsvermogen kleiner dan 10%: mogelijk te weinig reserves, kan duiden op risicovolle situatie;
- weerstandsvermogen tussen 10 en 40%: reserves op normaal niveau;
- weerstandsvermogen groter dan 40%: reserves buitensporig hoog.

Wanneer de bovengenoemde norm wordt losgelaten op het eigen vermogen op de O.R.O.O.Z.R., dan blijkt het weerstandsvermogen 22 % te bedragen. Dat betekent dat het weerstandsvermogen normaal te noemen is.

Liquiditeit en solvabiliteit voldoende

De liquiditeits- of current ratio geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om haar verplichtingen op korte termijn na te komen. Deze ratio bedraagt 2,22 per 31 december 2008. Aangezien als standaard een ratio van 1,0 wordt gehanteerd, kan geconstateerd worden dat de liquiditeitspositie goed is. De solvabiliteit (het vermogen om aan alle financiële verplichtingen te voldoen) is voldoende te noemen. De veel gehanteerde standaardnorm bedraagt 0,50. De solvabiliteitsratio van de O.R.O.O.Z.R. bedraagt 0,50 exclusief voorzieningen en 0,65 inclusief voorzieningen.

Goedkeurende accountantsverklaring

De thans voorliggende jaarrekening 2008 is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

Overige aandachtspunten

Professionalisering organisatie verder te hand genomen

Het College van Bestuur heeft ten aanzien van zowel de inhoud als de organisatie met het duidelijk aangeven van de beleidslijnen en de doelstellingen de basis gelegd voor een verdere professionalisering van de organisatie in haar totaliteit. Zo zijn met het inrichten van het managementteam onderwijs en het managementteam staf ook de eerste aanzetten gemaakt voor het vormgeven van een vernieuwde overlegstructuur, het afstemmen van decentrale en centraal uitgevoerde werkzaamheden en het afbakenen en verhelderen van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die tot uitdrukking moeten komen in een nieuw functiebouwwerk, administratieve processen, handboeken, regelingen en mandateringen.

Nieuw- en verbouw

In het primair onderwijs is een aantal grote verbouwingen afgerond, zoals bij de IJsselhof en de Octopus in Zwolle. Voor het Onderwijscentrum De Twijn zijn de renovatieplannen van de locatie Boterdiep/Waallaan in een vergevorderd stadium. In 2009 zal met de uitvoering worden gestart. Nagenoeg alle locaties in de sector Voortgezet onderwijs hebben te maken gehad met huisvestingsperikelen, hetzij met concrete verbouwingen, hetzij met de voorbereiding van activiteiten. Ook heeft het College van Bestuur in 2008 helderheid verschaft over de toekomstige huisvesting van Het Kwartiers, school voor praktijkonderwijs. Hierbij is de keuze gevallen op de locatie Diezercollege aan de Russenweg.

Het Gymnasium Celeanum heeft op de valreep voor de aanvang van het schooljaar 2008-2009 tijdelijk een dislocatie van de gemeente Zwolle toegewezen gekregen, waarna met man en macht gewerkt is om tijdig de renovatie van dit pand gerealiseerd te krijgen.

Samenwerking

In de ontwikkeling naar de vorming van brede scholen en de uitbreiding van de mogelijkheden tot begeleiding en ondersteuning werkt het OOO met diverse partners samen. Naast kinderopvang (Travers en Ukkie), kunst en cultuur (Muzerie) en sport (Sportservice Zwolle) worden ook mogelijkheden tot het bieden van extra ondersteuning aan ouders en leerlingen (Intraverte en Icare) vorm gegeven.

Recapitulatie

Op basis van de bovenstaande bevindingen wordt voorgesteld om de jaarrekening 2008 van de Openbare Rechtspersoon Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio goed te keuren.

Alternatieven:

Het alternatief is het niet akkoord gaan met de jaarrekening, hier is echter geen aanleiding toe.

Financieel kader:

Er zijn geen consequenties voor de gemeentelijke uitgaven aan het openbaar onderwijs.

Communicatie:

Na besluitvorming door uw raad zal de Openbare Rechtspersoon daarover een beschikking ontvangen.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
L.V. Elfers

de secretaris-directeur,
drs. H. Zwart